

Podsumowanie
do Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Mielnik pod lokalizację ropociągu przesyłowego

sporządzone stosownie do art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353, z późniejszymi zmianami)

1) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Obszar objęty Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik ma formę pasa terenu o szerokości około 50m przewidziany pod lokalizację ropociągu przesyłowego DN 800 lub DN900 wraz z jego strefą bezpieczeństwa. Teren ten, o przebiegu w przybliżeniu południkowym, rozciąga się na obszarze gminy Mielnik na długości ok. 10,36 km. W rejonie bazy paliwowej w Adamowie plan obejmuje zwarty teren przylegający do bazy, na którym przewiduje się rozwój bazy paliw związany z przyłączeniem ropociągu Brody-Płock.

Obszar Zmiany Studium rozpoczyna się na granicy gmin Mielnik i Konstantynów, na rzece Bug i kończy się w rejonie bazy paliwowej w Adamowie, położony jest w obrębie następujących sołectw: Niemirów, Sutno, Mętna oraz, w niewielkim zakresie, Tokary.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem opracowania studium jest ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. W analizowanym przypadku celem opracowania zmiany studium gminy Mielnik było wprowadzenie do dokumentów planistycznych stanowiących prawo lokalne na terenie gminy nowego, planowanego przebiegu rurociągu, który stanowi inwestycję celu publicznego.

Wg fizyczno - geograficznego podziału Polski (Kondracki J. 2002) Mielnik leży w obrębie dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Drohickej i Podlaskiego Przełomu Bugu.

Na terenie obszaru objętego Zmianą Studium nie występują złoża surowców naturalnych.

W pasie analiz znajdują się gleby brunatne wylugowane. Dominują tutaj kompleksy przydatności rolniczej 6 i 7, czyli żytni słaby i żytni bardzo słaby.

W obszarze Zmiany Studium w rejonie rzeki Bug znajduje się teren osuwiska.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Mielnik należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni Bugu.

Realizacja przedsięwzięcia, zgodnie z zasadami ochrony środowiska oraz zgodnie z założeniami projektowymi, nie spowoduje wystąpienia negatywnych oddziaływań na jednolitą część wód podziemnych (JCWPd) nr 55 (PLGW 200055), oraz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki - PLRW2200021266559, Dopływ spod Niemirowa - PLRW2000172665538 oraz Mętna - PLRW200017266554. Techniczne i organizacyjne rozwiązania pozwolą zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed niekontrolowanym zanieczyszczaniem związkami ropopochodnymi, a tym samym przed pogorszeniem stanu chemicznego wód występujących w ich obrębie. Realizacja przedsięwzięcia nie będzie stanowić zatem zagrożenia dla osiągnięcia wyznaczonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”,

celów środowiskowych dla JCWP Dopływ spod Niemirowa i Mętna. Realizacja przedsięwzięcia nie przyczyni się do pogorszenia jakości wód Bugu od granicy w Niemirowie do Kamianki, które są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych ze względu na biogeny.

Teren objęty opracowaniem na początkowym przebiegu przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 1% (czyli raz na 100 lat). Są to tereny zalewowych tarasów rzeki Bug, nieużytki i lasy.

Obszar gminy Mielnik jest położony w obrębie jednej jednolitej części wód podziemnych - nr 55 (PLGW 200055).

W obszarze Zmiany Studium nie ma ujęć wody oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych.

Przeważającymi ekosystemami w granicach terenu objętego Zmianą Studium oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie są lasy i pola uprawne. Najważniejszym i najcenniejszym obszarem kształującym strukturę przyrodniczą obszaru opracowania jest dolina Bugu są wraz ze zbiorowiskami zaroślowymi oraz gatunkami zwierząt chronionymi na mocy prawa krajowego oraz prawa europejskiego.

Jako najcenniejszy fragment całego regionu, charakteryzującego się wysokimi wartościami przyrodniczymi, obszar doliny Bugu objęto ochroną prawną i włączono m. in. w system międzynarodowej sieci Natura 2000 oraz połączono systemem korytarzy ekologicznych. W granicach obszarów Natura 2000 OSO Dolina Dolnego Bugu PLB140001 oraz SOO Ostoja Nadbużańska, znajduje się ok. 1000 m odcinek pasa objętego Zmianą Studium.

Ponadto obszar objęty Zmianą Studium znajduje się w całości w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”, utworzonego w celu ochrony i zachowania doliny Bugu posiadającej wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe.

Obszar Zmiany Studium w skraju południowym sąsiaduje z obszarem Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu” położonym na terenie województwa lubelskiego w gminie Konstantynów. Głównym celem utworzenia Parku jest zachowanie w stanie nienaruszonym najcenniejszych pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i kulturowym fragmentów lewobrzeżnej doliny Bugu.

W granicach rozpatrywanego obszaru jak i w jego bezpośrednim sąsiedztwie występują obiekty objęte ochroną, zgodnie z ustawą z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W skraju południowym zlokalizowany jest wpisany do rejestru zabytków „Układ urbanistyczny miejscowości Niemirów”. W sąsiedztwie Zmiany Studium położone jest 1 stanowisko archeologiczne.

Obszar cechują:

- zróżnicowanie ukształtowania powierzchni terenu, wynikające z położenia w obszarze Podlaskiego Przełomu Bugu i Wysoczyzny Drohickej;
- przewaga lasów i pól uprawnych w użytkowaniu terenu;
- ekstensywne użytkowanie terenu i nieznaczne jego przekształcenie przez człowieka, w trakcie wielowiekowego rolniczego użytkowania;
- występowanie zwartych kompleksów leśnych różnej wielkości;
- występowanie średnich i słabych gleb;

- wysoki poziom wód gruntowych w dolinie Bugu;
- duże walory przyrodnicze doliny środkowego Bugu, która wchodzi w skład fragmentu międzynarodowego korytarza ekologicznego Wschodniego i jest objęta ochroną w formie obszarów Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (cenny dla ptaków) oraz Ostoja Nadbużańska PLH140011 (cenne siedliska i wiele gatunków roślin i zwierząt,
- duże walory krajobrazowe gminy Mielnik, której tereny objęto ochroną w formie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”;
- ochrona układu urbanistycznego Niemirowa,
- występowanie cmentarzy istniejących i niezachowanych;
- dobra jakość klimatu akustycznego, powietrza atmosferycznego, brak istotnych źródeł emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza,
- dobra jakość wód podziemnych,
- zła jakość wód rzeki Bug, spowodowana jest wpływem działalności antropogenicznej.

Planowane zagospodarowanie i użytkowanie terenu objętego Zmianą Studium wyklucza możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000. Rurociąg zostanie zagłębiony pod dnem rzeki (metoda HDD) i odpowiednio zabezpieczony (powłoki antykorozyjne, pogrubiona ścianka), co pozwoli zabezpieczyć instalację przed rozszczelnieniem.

Ze względu na skalę wprowadzanej zmianą studium inwestycji (gabaryty planowanych obiektów w obrębie pompowni i rozwiązania minimalizujące) nie zaburzy ona walorów krajobrazowych, w szczególności doliny rzeki Bug, nie będzie miała negatywnego wpływu na przedmiot ochrony OChK „Dolina Bugu”. Jej oddziaływanie zostanie ograniczone poprzez wprowadzenie roślinności towarzyszącej obiektom.

Mając na uwadze charakter przedsięwzięcia wprowadzanego Zmianą Studium oraz małoskalowe oddziaływania związane z jego realizacją należy stwierdzić, że rodzaj i intensywność zmian w środowisku przyrodniczym będą takie same zarówno przy tzw. opcji zerowej, czyli odstąpieniu od realizacji projektowanego dokumentu jak i przy realizacji projektowanego dokumentu.

W celu zminimalizowania oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko oraz zminimalizowania skutków ewentualnych awarii planuje się zastosowanie obecnie dostępnych rozwiązań projektowych – technicznych i technologicznych oraz organizacyjnych takich, jak:

- opracowanie przez kierownika budowy „Planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia planowanej inwestycji” przed przystąpieniem do robót budowlanych
- właściwie przygotowanie i zorganizowanie robót i zaplecza budowy; przemieszczanie się maszyn budowlanych i środków transportowych odbywać się będzie po ściśle wytycznych drogach dojazdowych oraz w pasie budowlano-montażowym;
- właściwe oznakowanie terenu projektowanych prac, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zatrudnionych pracowników oraz osób postronnych;
- używanie do prac sprawnego technicznie sprzętu, ograniczanie czasu pracy maszyn na jałowym biegu, utrzymanie terenu prac w czystości, w celu zapobiegania wystąpienia wtórnego pylenia;

- ograniczenie do minimum w pasie montażowym rurociągu napraw sprzętu mechanicznego (za wyjątkiem przypadków awaryjnych) oraz tankowań paliwa do maszyn i urządzeń;
- lokalizacja zaplecza budowy poza obszarem doliny Bugu i innymi obszarami szczególnie wrażliwymi (np. dolinki erozyjne);
- zdjęcie humusu znajdującego się w strefie wykopu przed rozpoczęciem zasadniczych robót ziemnych oraz wykorzystanie go po zakończeniu robót do rekultywacji terenu;
- tymczasowe magazynowanie wytworzonych odpadów w sąsiedztwie wykopów. Do magazynowania odpadów będą wykorzystywane specjalistyczne pojemniki oraz kontenery, które uniemożliwią przenikanie substancji zawartych w odpadach do gruntu i wód podziemnych;
- wykonanie rurociągu przy zastosowaniu nowoczesnych technologii i z wykorzystaniem najlepszej jakości materiałów (wysokiej jakości stali z wielowarstwową izolacją fabryczną);
- zainstalowanie rur ze stali o podwyższonej wytrzymałości;
- zastosowanie nowoczesnej biernej ochrony antykorozyjnej rurociągu w postaci izolacji polietylenowej podnoszącej trwałość rurociągu,
- włączenie rurociągu w system ochrony katodowej, chroniącej rurociąg przed korozją elektrochemiczną;
- przeprowadzenie 100 % kontroli nieniszczącej spoin;
- przeprowadzanie prób szczelności i wytrzymałości rurociągu;
- wykonanie przejść rurociągu pod drogami o nawierzchni ziemnej metodą rozkopu, pod drogami o nawierzchni asfaltowej i ważnych funkcjonalnie dróg o nawierzchni ziemnej metodą bezwykopową z zastosowaniem rury osłonowej (np. droga krajowa), w zależności od uzgodnień z zarządcą drogi;
- w przypadku występowania wysokiego poziomu wód gruntowych dociążenie w tych miejscach rurociągu obciążnikami (np. siodłowymi konstrukcjami żelbetowej prefabrykowanej);
- wykonanie przejścia pod rzeką Bug metodą HDD,
- ograniczenie do pory dziennej wykonywania robót budowlanych na terenach występujących w bliskim sąsiedztwie obszarów chronionych akustycznie, z wyjątkiem czynności związanych z wierceniem HDD;
  - ekranowanie najgłośniejszych podzespołów w wymaganych miejscach podczas realizacji wiercenia HDD, poprzez odpowiednią ich lokalizację względem urządzeń obojętnych akustycznie;
- budowa na części liniowej rurociągu stacji zaworowych, umożliwiających hydrauliczne wyłączenie wybranego odcinka z eksploatacji w warunkach awarii rurociągu (rozszerzenia),
- w przypadku obiektów takich jak stacje zaworowe i pompownie, usytuowanie armatury w szczelnych komorach i na szczelnych tacach (pompownie);
- zadaszenie komór zaworów oraz ogrodzenie obiektów w celu zabezpieczenia przed dostępem osób postronnych;
  - skanalizowanie komór z armaturą na pompowniach oraz podczyszczanie powstających ścieków deszczowych i przemysłowych w separatorach substancji ropopochodnych;
  - podłączenie tac (pompownie) do szczelnych, dwupłaszczowych zbiorników przecieków wyposażonych w monitoring przestrzeni międzypłaszczowej;

- zabezpieczenie najbardziej hałaśliwych urządzeń, pracujących na terenie pompowni, specjalnie zaprojektowanymi obudowami dźwiękochłonna-izolacyjnymi; dodatkowo umieszczenie pomp poniżej powierzchni terenu;
- zainstalowanie systemów nadzoru i gromadzenia danych (SCADA), transmisji danych (DTS i CCMS) i telekomunikacji współpracujących z komputerowym systemem nadzoru nad pracą rurociągu. Stały monitoring funkcjonowania rurociągu pozwoli na wykrycie np. powstałej awarii z dużą dokładnością, dając sygnał do natychmiastowego wyłączenia pomp i interwencji ekipy awaryjno - remontowej nadzorującej pracę rurociągu;
- ze względu na występujące na terenie projektowanych obiektów strefy zagrożenia wybuchem zastosowanie/zaprojektowanie wszystkich urządzeń posiadających odpowiednią atestowaną budowę przeciwybuchową. Dotyczy to również stosowanych napędów elektrycznych oraz urządzeń pomiarowych;
- zabezpieczenie instalacji na obiektach przed wyładowaniami atmosferycznymi (uziemiaenie).

Wśród działań minimalizujących ewentualne oddziaływanie przedsięwzięcia, zwłaszcza w trakcie jego realizacji wymienić można:

- zabezpieczenie (w wymaganych miejscach) wykopów tak, aby nie były „pułapkami bez wyjścia” dla płazów, gadów i drobnych ssaków,
- zastosowanie tam, gdzie to możliwe oświetlenia sodowego dającego tzw. „ciepłe” widmo świetlne – bezwzględnie za to należy dbać by obudowy lamp były szczelne – uniemożliwia to owadom kontakt z rozżarzoną żarówką,
- zawężenie pasa budowy na terenach leśnych i szczególnie cennych przyrodniczo (do ok. 20m)
- wykonanie prac w szczególności przeprowadzenie wycinki drzew (w wymaganych miejscach) poza okresem lęgowym, szczególnie istotnych z punktu widzenia ochrony gatunków ptaków (miejsc lęgowych, miejsc żerowania), a więc pomiędzy 01.08. a 01.03.

Istotnymi rozwiązaniami minimalizującymi wpływ planowanej inwestycji na etapie realizacji będzie również dążenie do ograniczenia powierzchni zajmowanej w trakcie budowy rurociągu oraz rekultywacja terenu po jego ułożeniu, m. in. likwidacja prowizorycznych dróg montażowych itp. po zakończeniu zasadniczych robót.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za przestrzeganie rozwiązań projektowych związanych z ochroną środowiska oraz obowiązującego prawa krajowego i unijnego w zakresie ochrony środowiska. Dokładność wykonania prac montażowych i budowlanych będzie kontrolowana przez nadzór inwestorski, a wszystkie wątpliwości i odstępstwa od przyjętych rozwiązań projektowych uzgodnione w ramach nadzoru autorskiego.

Rozwiązaniami minimalizującymi skutki ewentualnych awarii na etapie eksploatacji będą przyjęte przez przyszłego operatora rurociągu procedury postępowania na wypadek awarii zawarte w stosowanej w praktyce "Instrukcji awaryjnej".

Realizacja ustaleń Zmiany Studium, m.in. przy zastosowaniu środków minimalizujących wpływ na środowisko nie będzie wywierała znaczących negatywnych oddziaływań na:

- jakość powietrza,
- klimat akustyczny,

- istniejące i projektowane formy ochrony przyrody,
- świat roślinny i zwierzęcy
- gleby i grunty,
- wody powierzchniowe i podziemne,
- ukształtowanie terenu,
- krajobraz,
- zabytki i dobra materialne.

2) Opinie właściwych organów

Właściwymi organami zgodnie z art. 57 i 58 ustawy są:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- 2) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siemiatyczach.

Wójt Gminy Mielnik skierował do ww. organów projekt Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik pod lokalizację ropociągu przesyłowego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko w dniu 18.08.2016

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 15.09.2016 r. pozytywnie zaopiniował projekt Zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siemiatyczach pismem z dnia 24.08.2016 r. pozytywnie zaopiniował projekt Zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko..

3) Zgłoszone uwagi i wnioski

Społeczeństwo oraz organizacje ekologiczne uzyskały możliwość składania wniosków i uwag do Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik pod lokalizację ropociągu przesyłowego oraz do prognozy oddziaływania na środowisko.

W ogłoszeniach Wójta Gminy Mielnik z dnia 20.10.2015 r. oraz z dnia 12.04.2016 r. o przystąpieniu do sporządzania Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik pod lokalizację ropociągu przesyłowego, wskazano na możliwości wynikające z art. 39 ww. ustawy; w okresie wskazanym w obwieszczeniu nie wpłynęły wnioski do prognozy oddziaływania.

W ogłoszeniu Wójta Gminy Mielnik z dnia 15.11.2016 r. o wyłożeniu projektu Zmiany Studium wraz z prognozą do publicznego wglądu poinformował o możliwościach związanych z art. 39 ww. ustawy, jednak w okresie wskazanym w ogłoszeniu tj. do dnia 4.01.2017 r. nie wpłynęła żadna uwaga do Zmiany Studium z prognozą oddziaływania na środowisko.

4) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Wyklucza się możliwość wystąpienia oddziaływania transgranicznego z Białorusią z następujących powodów:

- trasa projektowanego rurociągu nie będzie przebiegała przez terytorium Białorusi,
- odległość rurociągu od granicy z Białorusią w miejscu projektowanego przejścia przez rzekę Bug (gmina Konstantynów/gmina Mielnik) wynosi ok. 350 m na E (w linii prostej),

od placu maszynowego przewiertu HDD – ok. 350 m na E, od placu montażowego – ok. 700 m na NE. Prognozowany zasięg emitowanego hałasu w miejscu przejścia przez Bug w sąsiedztwie granicy z Białorusią (przy usytuowaniu placu maszynowego na terenie gminy Mielnik, placu maszynowego po stronie rurowej i miejsca na układkę liry na terenie gminy Konstantynów, a także projektowane zabezpieczenia akustyczne (ekranowanie placu maszynowego)) wynosić będzie ok. 250 m w nocy dla placu maszynowego oraz maksymalnie ok. 450 m dla części liniowej. Można zatem stwierdzić, że działalność związana z przedmiotową inwestycją i prowadzona na terytorium Polski nie narazi strony białoruskiej na ewentualne uciążliwości. Pozostałe rodzaje emisji (emisja do powietrza, emisja odpadów i ścieków) i oddziaływania będą się praktycznie ograniczały od placu budowy i jego bezpośredniego sąsiedztwa,

- ewentualne oddziaływanie na etapie eksploatacji rurociągu nie przekroczy granic Republiki Białorusi:
  - w przypadku ewentualnego wycieku z rurociągu w miejscu jego przejścia ze strony ukraińskiej na polską awaria i jej skutki zostaną całkowicie usunięte zanim przedostaną się do granicy Polska/Ukraina/Białoruś zlokalizowanej w odległości ok. 80 km w linii prostej od miejsca przekroczenia przez analizowany rurociąg rzeki Bug/Zapadnyj Bug
  - w przypadku ewentualnego wycieku z rurociągu w miejscu przekroczenia rzeki Bug (gmina Konstantynów/gmina Mielnik) skutki awarii będą likwidowane w całości na terytorium Polski.

5) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Projektowane w zmianie Studium zagospodarowanie jest formą dopuszczenia wprowadzenia stosownych zmian przeznaczenia w miejscowym planie, dla którego konieczne jest także wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko.

Natomiast, realizacja inwestycji zostanie poprzedzona procedury oceny oddziaływania na środowisko w celu wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych. W tych przypadkach, w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania zostaną sformułowane wytyczne do monitoringu środowiska.

Metoda analiz problematyki zagospodarowania i użytkowania terenów w gminie regulowana jest przez ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdzie sformułowano nakaz wykonywania przez wójta/burmistrza analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Analiza ta winna się składać z: oceny postępu w opracowywaniu planów miejscowych i opracowania wieloletnich programów ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Analizę wójt/burmistrz przygotowuje przynajmniej raz na kadencję rady gminy.

W projekcie zmiany Studium nie ma prawnych możliwości narzucenia instytucjom wskazanym w przepisach jako odpowiedzialne za monitoring środowiska częstotliwości czy zakresu monitoringu.

Zaleca się prowadzenie w trakcie budowy na koniecznych (wrażliwych) odcinkach nadzorów

przyrodniczych i archeologicznych oraz hydrologicznych oraz monitoringu technicznego rurociągu w trakcie jego eksploatacji przez operatora.